

Vlaanderen
is diervriendelijk

Huisdierwijzer geit

Capra hircus

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

////////////////////////////////////

HUISDIERWIJZER: GEIT

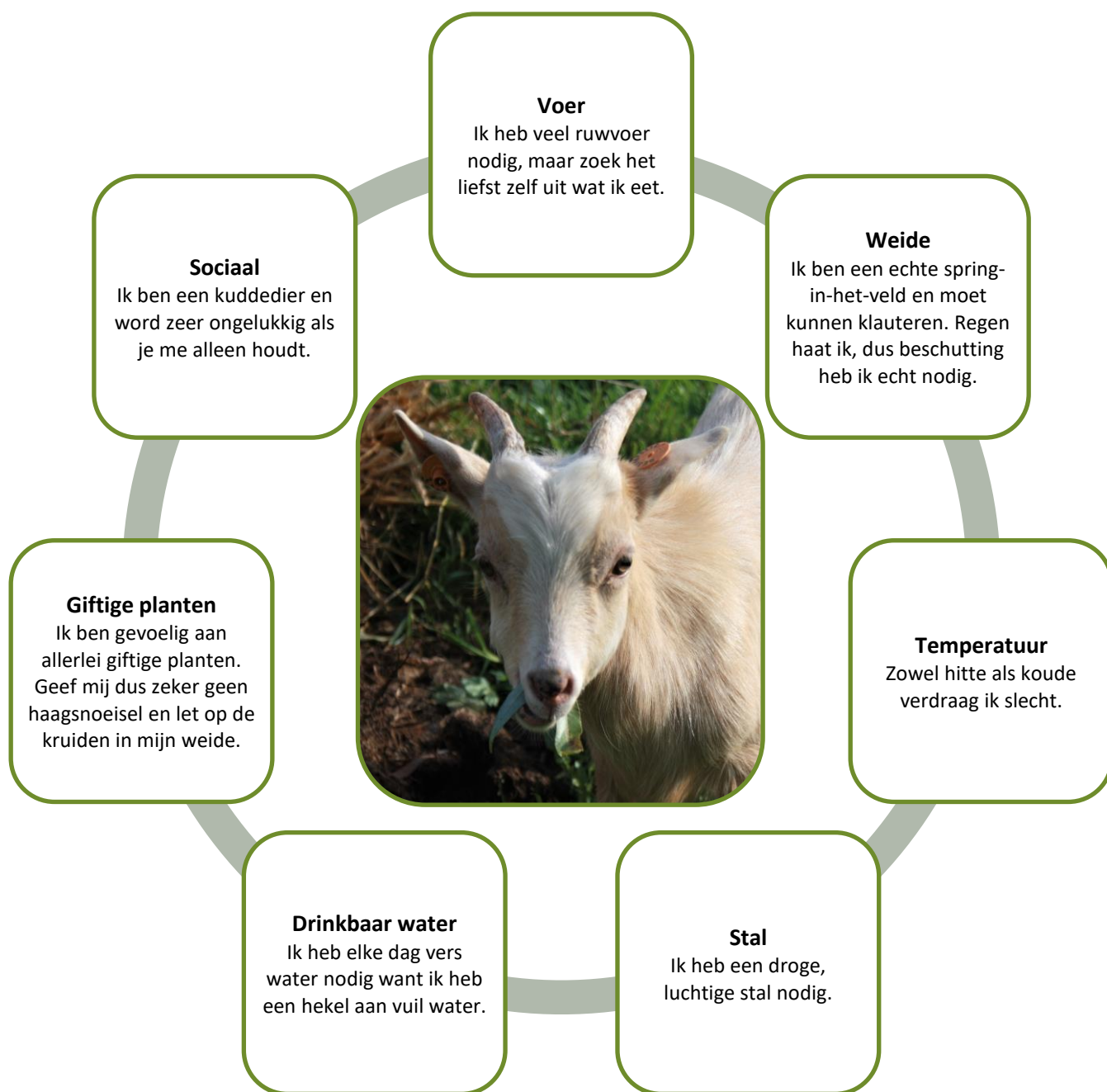
Capra hircus

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Overzicht	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften.....	4
3	Huisvesting en verzorging	4
3.1	Huisvesting	4
3.1.1	Weide en omheining	5
3.1.2	Stalontwerp en bodembedekking	5
3.1.3	Gezelschap	6
3.2	Voeding	6
3.3	Dagelijkse verzorging	7
4	Gedrag en omgang met het dier	7
5	Gezondheid	8
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	8
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	9
6	De aankoop of adoptie.....	11
7	Kosten	12

1 OVERZICHT

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

De geit (*Capra hircus*) is een herkauwer die als een van de eerste diersoorten gedomesticeerd werd, ongeveer 10 000 jaar geleden. Oorspronkelijk komen ze uit de berggebieden op de grens van wat nu Turkije, Iran en Irak is. Vrouwelijke geiten worden geit of mieke genoemd, mannelijke dieren een bok en de jongen lam. Er zijn ondertussen enkele honderden rassen die gekweekt worden voor melk, vlees en haar (de angorageiten). Dat betekent dat er heel grote verschillen tussen geitenrassen kunnen zijn. Er zijn kleine dwerggeitjes van amper 20 kg, maar de bokken van sommige soorten wegen makkelijk meer dan 100 kg. De meest voorkomende geit, de Saanen of melkgeit, wordt tot 80 à 90 cm hoog en weegt dan 80 à 90 kg.

Geiten zijn kuddedieren, waarbij moeders en hun nakomelingen in groepen bij elkaar leven. Deze groepen van 20 tot 100 dieren blijven normaal een heel leven samen. Mannelijke dieren (bokken) leven een deel van het jaar in aparte groepen. De structuur van zo'n kudde is heel duidelijk. Zowel in kuddes van geiten als bokken, wordt de dominantie bevochten door kopstoten.

Geiten zijn selectieve eters, die tot 40 % van de dag doorbrengen met eten. Meestal is er een periode 's morgens en een periode 's avonds waarin ze het meest eten. Ze eten zeker niet alleen gras, maar ze knabbelen ook aan struiken en bomen. Zowat de helft van de tijd rusten ze (vooral 's nachts). Ongeveer 6 tot 8 uur per dag zijn ze aan het herkauwen.

Geiten zijn nieuwsgierige dieren die overal aan knabbelen. Ze zullen ook niet snel vluchten als ze zich bedreigd voelen, maar de belager confronteren. Het zijn zeer goede klimmers die vaak en graag de hoogte opzoeken. Rotsen, bomen en muren zijn zelden een probleem voor geiten. Ze gebruiken dit vaak ook om aan de hoger hangende bladeren te geraken of om hun nieuwsgierigheid te bevredigen.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	<i>Animalia</i> (dieren)
Stam	<i>Chordata</i> (chordadieren)
Klasse	<i>Mammalia</i> (zoogdieren)
Orde	<i>Artiodactyla</i> (evenhoevigen)
Familie	<i>Bovidae</i> (holhoornigen)
Soort	<i>Capra hircus</i> (geit)

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

Geiten hebben de gewoonte dingen samen te doen. Zo eten en liggen ze meestal allemaal tegelijk. Om competitie (en agressie) in de stal te vermijden voorzie je daarom best voldoende ligruimte, drink- en voederplaatsen, enz. In een geitenkudde bestaat normaal een stabiele rangorde. Bepaalde dieren zijn dominant, wat een probleem kan vormen als er een tekort is aan bijvoorbeeld voeder of slaapruimte. De dieren die laag in de rangorde zitten, geraken dan vaak niet aan genoeg voeder, maar ook de dominante dieren hebben er merkbaar meer stress door.

De grote verschillen tussen geitenrassen (in grootte, doel, enz.) maken dat aanbevelingen altijd met wat gezond verstand gelezen moeten worden. De meeste gegevens zijn gebaseerd op de grootte en de behoeften van melkgeiten.

3.1.1 Weide en omheining

Geiten zijn oorspronkelijk bergdieren en hebben dus grote behoefte aan bewegen en klauteren. Het is meestal het makkelijkste om in de weide iets te voorzien waarop de geiten kunnen klimmen. Oude boomstammen, rotsblokken of een serie houten platforms kunnen zeker dienen. Een kale weide met enkel gras is eigenlijk niet geschikt. Een weide met bomen of struiken is voor geiten beter. Let dan wel op dat je de bomen beschermt, want anders worden ze zo goed als zeker geschild en sterven ze af. Een stevige bodem is belangrijk voor de klauwgezondheid.

In de koude maanden zullen geiten de zon opzoeken om op te warmen. Als het te warm wordt, kruipen ze in de schaduw uit de felle zon. Ze koelen af door te hijgen. Aan nattigheid hebben ze een hekel: beschutting tegen regen en wind is dus noodzakelijk. Afhankelijk van het ras verdragen geiten temperaturen tussen 6 en 27 °C. Zeker jonge dieren hebben snel last van de koude. Dieren die (in de winter) in een warme stal verblijven, ontwikkelen geen dikke vacht. Ze hebben dus snel kou als ze nadien terug in de koude buitenlucht gelaten worden.

Door het geklauter en de nieuwsgierigheid van geiten moet je omheining zeer stevig zijn. Je kan schapengaas gebruiken, maar voor kleinere rassen is een afrastering met nog kleinere mazen beter. In alle gevallen reken je er best op dat de omheining zeker een meter hoog moet zijn. Sommige grotere geiten slagen er nog in hierover te springen. De geiten zetten er vaak hun voorpoten tegen, kies dus voor stevige palen. Een stroomdraad aan de binnenkant kan nuttig zijn. De omheining is ook heel belangrijk om roofdieren, zoals honden, buiten te houden. Hiervoor kan een elektriciteitsdraad bovenlangs gespannen worden.

3.1.2 Stalontwerp en bodembedekking

Wanneer er gevoederd wordt, zullen alle geiten tegelijk willen komen eten. Voorzie daarom minstens één eetplaats per dier en maak die zo'n 0,5 m breed. Dat kan uiteraard meer zijn bij de grotere rassen. De concurrentie is groot tijdens de voedertijd, tussenschotten tussen de voederplaatsen hebben dus grote voordelen, maar zorg dat de geiten als het nodig is ook snel de eetplaats kunnen verlaten. Zeker als je veel geiten houdt, voorzie je ook best meerdere plaatsen in de stal waar gevoederd wordt. De minimumafstand tussen twee geiten hangt immers fel af van de relatie tussen de twee. Tussen sommige dieren is dat amper 0,5 m, maar dat kan oplopen tot 4 m.

Geiten drinken al zuigend. Ze drinken het liefst van een vrij wateroppervlak, dus een trog of een drinkschaal. Die zet je best niet te hoog, niet veel hoger dan de helft van de schofthoogte van de geiten. Om concurrentie te vermijden, zijn er zeker twee drinkplaatsen per stal nodig. Zorg dat er niet meer dan 15 geiten per drinkplaats zijn en zet deze ver genoeg uit elkaar.

Zelfs rusten doen geiten in kudde. Normaal gebruiken ze hiervoor wat hoger gelegen plaatsen zodat ze een goed overzicht hebben over de omgeving. Probeer dus zowel binnen, maar zeker buiten, verhoogde ligplaatsen te voorzien. Geiten die het goed kunnen vinden met elkaar, zullen dicht bij elkaar (of zelfs tegen elkaar) rusten. Andere dieren houden ze liever op een afstand. Als het kan, gaan ze tegen een muur liggen en niet in het midden van de stal. Voldoende ligplaats is alleszins nodig om stress te vermijden. Reken op 1 tot 2 m² per dier.

Om stress en agressie te beperken is het best dat de stal niet gewoon een open ruimte is. Hoe kleiner de stal is, hoe belangrijker het is dat zwakkere dieren zich ergens kunnen terugtrekken en verstoppen voor dominante dieren. Enkele tussenmuurtjes, plateaus, of iets dergelijks zijn normaal voldoende daarvoor. Een goed geplaatste hooiruif is ook hiervoor nuttig. Ze mogen natuurlijk nergens in de val komen te zitten.

De klauwen van geiten zijn gemaakt voor een harde, droge bodem. Dat is niet enkel in de weide belangrijk, maar ook in de stal. Een stevige en droge stalvloer is dus belangrijk. Een propere stal, met voldoende droog strooisel zorgt voor gezonde klauwen. Een goede vloer zorgt er ook voor dat de dieren niet uitglijden als ze zich krabben en schuren. Ook binnen hebben geiten een hekel aan vochtigheid, zorg dus voor een goede ventilatie, zonder tocht.

Tijdens de lammertijd moeten geiten zich kunnen afzonderen van de kudde, zonder dat ze helemaal geïsoleerd zijn. Een aparte ruimte in de stal is een goede mogelijkheid. Er kan daardoor ook een goede binding tussen moeder en lam ontstaan.

3.1.3 Gezelschap

Geiten zijn sociale dieren. Hou dus steeds meerdere dieren en niet een enkele geit. Het sociaal contact met de andere geiten beïnvloedt de voederopname en het rustgedrag. Omdat de kuddes normaal zo stabiel zijn, is het niet gemakkelijk om een nieuw dier te integreren. Als dat toch gebeurt, dan doe je dat best terwijl ze buiten lopen en geef je rond die tijd ook ruim genoeg ruwvoer en strooisel. Er ontstaat ook minder stress als je de nieuwe dieren een paar dagen vooraf in de buurt van de kudde huisvest. Op die manier leren ze elkaars zicht en geur kennen.

3.2 VOEDING

Geiten zijn herkauwers. Ze hebben daarom voldoende ruwvoer (vezelrijk) nodig. Krijgen ze dat niet, dan geraakt de werking van hun pens verstoord, wat hun gezondheid ernstig kan schaden. Gras en hooi zijn uiteraard belangrijke bronnen van ruwvoer, maar geiten hebben graag ook hagen, struiken, bladeren en takken om van te eten. Het zijn selectieve eters, dus ze zullen zeker niet alles opeten dat je aanbiedt. Je zal dus geregeld de overschotten moeten wegnemen.

Zeker in de wintermaanden zal het nodig zijn om geiten extra te voederen. Let er daarbij op dat je voeder voor geiten kiest. In schapenvoer zit er bijvoorbeeld geen koper, maar geiten hebben dat wel nodig. Let op dat je niet te veel krachtvoer geeft. Te veel krachtvoer krijgen kan zelfs dodelijk zijn voor een herkauwer. De behoefte aan krachtvoer hangt af van de eigenschappen van de dieren en de kwaliteit van de weide. Een hoogdrachtige geit geef je best wat krachtvoer (ongeveer 100 g/dag). Zowel te veel als te weinig voeder geven is nadelig. Vermijd plotse overgangen naar andere types voeder.

Het is belangrijk dat er voldoende mineralen in het voeder zitten. Als geiten krachtvoer gevoederd krijgen, is dat meestal geen probleem. Krijgen ze enkel ruwvoer, dan is een liksteen nuttig. Gebruik best een liksteen voor geiten, een liksteen voor schapen is zeker niet geschikt.

In vergelijking met andere herkauwers (runderen, schapen) zijn geiten beter bestand tegen bepaalde planten en bomen in hun weide, zoals eikenbomen. Dat betekent uiteraard niet dat ze overal tegen kunnen. Het risico op vergiftiging kan je beperken door voldoende goed ruwvoer (gras, hooi) te geven, het aantal dieren per hectare te beperken en de dieren niet hongerig de weide op te sturen. In de hobby-houderij is het

belangrijkste misschien wel om ervoor te zorgen dat de geiten niet aan sierplanten (bloemen, struiken, bomen) kunnen en er geen snoeisel in de weide gegooid wordt.

De volgende planten zijn gevaarlijk voor geiten:

- weidekruiden: Jakobskruid, Sint-janskruid, bastaardklaver en goudhaver;
- planten in bermen en aan sloten: heermoes (paardenstaart), nachtschade-soorten, waterscheerling, smeewortel;
- aan de bosrand: adelaarsvaren, eik (onrijpe eikels), knolamaniet;
- tuinplanten: taxus, buxus, herfsttijloos, rododendron, laurierkers, pruimen-, kersen- en appelbomen.

Vaak wordt oud brood aan geiten gegeven. Dat kan af en toe (maximaal 2x/week) en in beperkte mate. Als je de dieren dagelijks brood geeft, zullen ze een tekort aan calcium krijgen. Dit kan leiden tot ontkalking van de beenderen met gevaar voor manken, breuken en andere gezondheidsproblemen.

Geiten hebben een hekel aan vuil water, dus je moet dagelijks het water verversen. Hoeveel ze drinken hangt af van de temperatuur en de voeding. Ze drinken duidelijk meer als ze een lam zogen. Het kan oplopen tot 20 liter per dag per geit. Een automatisch drinksysteem is dus zeker niet overbodig als je veel geiten houdt.

3.3 DAGELIJKSE VERZORGING

Dagelijks

- Strooi de stal op (nieuw stro over de mest).
- Ververs het ruwvoer in de ruiven.
- Geef proper water.
- Neem even tijd om de dieren te bekijken, zo zie je best of ze gezond zijn en zich normaal gedragen.

Minstens eenmaal week

- Verwijder de natte plekken uit de stal.
- Zorg voor voldoende nieuw strooisel in de stal.
- Controleer de afsluiting van de weide.
- Maak de waterbak proper.

Om de paar maanden

- Reinig en ontsmet de stal. Hoe meer dieren je houdt, hoe vaker je dat moet doen. Verwijder op dat moment alle demonteerbare materialen en verwijder al het los en aangekoekt vuil. Een hogedrukreiniger met een reinigingsmiddel is daarvoor handig. Spoel vuil en inweekmiddel af en zorg dat er geen plassen achterblijven.
- Controleer om de twee maanden de klauwen. In de natuur slijten de klauwen van geiten door de harde ondergrond. Bij ons (op een weide) is dat echter niet het geval. Als ze te ver doorgroeien, krult de teen op en krijgt de geit een ongezonde pootstand. Meestal zal je twee tot vier keer per jaar de klauwen moeten (laten) bijsnijden. Laat dit voordoen door een ervaren bekapper.

4 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

Geiten zijn zeer sociale dieren. Ze hebben dus contact met soortgenoten nodig. Je kan dus eigenlijk geen geit alleen houden. Alleen net voor en tijdens het lammeren trekken de geiten zich uit de kudde terug. Als een dier ziek en zwak is, dan haal je het wel best uit de kudde. Voorzie daarvoor een afscheiding in de stal zodat het dier wel nog contact heeft met de kudde.

Er is een intens en blijvend contact tussen moeder en lam, die normaal heel hun leven in dezelfde kudde blijven. De sociale rangorde is in zo'n geval vaak duidelijk. Deze verandert niet zo makkelijk. Als er nieuwe dieren bij de kudde geplaatst worden, stijgt het agressief gedrag merkbaar, tot een nieuwe rangorde duidelijk is. Ook bronstige dieren kunnen de rangorde in de kudde verstoren. Geiten die lager in de rangorde zitten, zullen proberen een confrontatie te vermijden of weglopen. Dominante geiten vertonen typisch gedrag:

- Dreigen door horens of voorhoofd te tonen, de oren op te steken, de rugharen recht te zetten
- Dieren verdringen of verjagen
- Dieren achtervolgen
- Bijten en stoten

De horens bij geiten spelen ook een rol in de communicatie. Ze zorgen er bijvoorbeeld voor dat onderlinge afstanden beter gerespecteerd worden. Dat zorgt dan weer voor minder agressie in de kudde. Omdat geiten de rangorde vastleggen door met de koppen tegen elkaar te stoten, is het mengen van gehoornde en hoornloze dieren geen goed idee. De hoornloze dieren zijn op die manier sowieso in het nadeel.

Geiten krabben, schuren en likken zich vaak om hun vacht te onderhouden. Ze gebruiken ook daarvoor hun horens. Borstels en schuurplaatsen zijn daarom nodig, zeker voor hoornloze geiten. Om te zorgen dat ze bij het schuren en krabben niet uitglijden, mag de vloer niet glibberig zijn.

De manier waarop je omgaat met de geiten is belangrijk. Rustige, positieve contacten met je geiten zorgen voor minder stress en kwetsuren, maar beperken ook de agressie tussen de geiten onderling. De dieren al van kleins af uit de hand laten eten, werkt bijvoorbeeld zeer goed. Dat je zeker moet opletten voor de horens van geiten, hoeft geen uitleg.

Bokken leven in de natuur gescheiden van de geiten. Eigenlijk hou je die dus ook beter in aparte groepen. Op de weide en tijdens het dekseizoen kan een bok wel bij de geiten lopen. Bokken zijn normaal ook groter en sterker dan geiten. Er is dus nog meer kans dat ze uitbreken en schade veroorzaken, zeker als er bronstige geiten in de buurt zijn.

Als je een of meerdere bokken houdt, moet je zeker rekening houden met de typische bokengeur. Een kudde geiten zonder bokken kan echter ook voor geuroverlast zorgen. Zeker als je burens dicht bij de weide of de geitenstal wonen, kan die geur storend zijn en hou je er dus best rekening mee. Wees je er als eigenaar ook van bewust dat omwonenden het geluid van mekkerende geiten hinderlijk kunnen vinden.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

In onze streken worden geiten meestal niet het jaar rond brontig, al hangt dit wel af van het ras. Het brontseizoen wordt normaal uitgelokt door de kortende dagen van het najaar. Tijdens het dekseizoen zijn bokken behoorlijk agressief tegenover elkaar, maar soms ook tegenover mensen. Een normale brontscyclus duurt 21 dagen. De bront zelf duurt één tot drie dagen, afhankelijk van de leeftijd van de geit.

Een bronstige geit kwispelt met haar staart, mekkert en plast meer en zal minder eten. Vaak zie je dan ook een gezwollen schaamstreek. Er zal ook slijm uit de vagina lekken. Als er een bok in de buurt is, zal ze alles doen om die proberen te bereiken. De gemiddelde drachtijd van een geit is 150 dagen. Een-, twee- en drielingen komen voor, maar hier speelt het ras een rol.

Net voor en tijdens de geboorte trekt een geit zich normaal terug uit de kudde. Zorg ervoor dat ze zich kan afzonderen, zonder dat ze helemaal geïsoleerd is. Dit zorgt er ook voor dat er een goede binding tussen moeder en lam kan ontstaan. Als ze op dit moment gestoord wordt of ze slaagt er niet in binnen het uur het lam proper te likken, dan bestaat er een groot risico dat het lam verstoten wordt. Lammeren blijven niet heel de dag in de buurt van hun moeder, maar worden de eerste dagen (tot weken) bij elkaar achtergelaten terwijl de moeders op zoek gaan naar eten.

Soms worden er dieren geboren met zowel vrouwelijke als mannelijke kenmerken. Dit is een zogenaamde “kween”. Deze dieren zijn genetisch vrouwelijk, maar zijn onvruchtbaar.

Als je bokken wil houden en niet wil kweken, dan kan je ze laten castreren. Het castreren van een bok gebeurt onder verdoving, dus door een dierenarts. Behalve dat de bok zich niet meer kan voortplanten, verdwijnt ook de soms hinderlijke geur en verdwijnt ook bepaald (hinderlijk) gedrag. Het eenvoudigst is om deze ingreep bij jongere dieren te laten uitvoeren. Dat geeft ook de minste kans op problemen.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Neem genoeg tijd om je dieren te bekijken. Op die manier herken je vaak al vroeg bepaalde problemen. Als er een probleem is met de voeding, dan hebben de geiten vaak een ruw of schurftig haarkleed of hangt er mest aan de achterhand. Dat laatste wijst op diarree en pensverzuuring omdat ze normaal vrij droge keutels produceren. De normale lichaamstemperatuur van een geit ligt tussen 38,5 en 40 °C. Vergeleken met schapen zijn geiten veel gevoeliger voor koude, tocht en vocht en ze moeten dus over een stal beschikken. Een gewoon schuilhok volstaat niet.

Let op de conditie van je geiten om in te schatten of ze gezond zijn. Druk met je hand op de ruggengraat. Voel je de wervels duidelijk liggen, dan is het dier te mager. Voel je de wervels zelfs met druk niet, dan is de geit te dik. Bij sommige rassen is de conditiescore iets anders, sommige zijn van nature mager gebouwd en bij andere mag je altijd behoorlijk wat spieren voelen. Informeer je bij rasverenigingen of ervaren kwekers. Een te dikke geit wordt vermoedelijk te veel gevoederd. Als een geit te mager is, krijgt ze misschien te weinig of ongeschikt voeder, maar het kan ook een teken zijn van ziekte.

Je vindt veel informatie over aandoeningen bij geiten op de [website van Diergezondheidszorg Vlaanderen](#).
De belangrijkste gezondheidsproblemen zijn:

- **Kreupelheid**
Symptomen: moeilijker stappen, aantasting van de klauwen, op de voorknieën stappen.
Er zijn verschillende redenen waarom geiten kreupel kunnen lopen. Heel vaak komt het door te fel gegroeide of vervormde klauwen, soms door een aandoening aan de gewrichten. Andere mogelijke oorzaken zijn woekeringen van huid en vet tussen de klauwen, blauwtong, abcessen aan de klauwrand, enz. Raadpleeg dus zeker een dierenarts als je geiten kreupel zijn. Voldoende toegang tot harde en droge ondergrond en het tijdig bijsnijden van de klauwen kunnen veel onheil voorkomen.
- **Dikke-knieënziekte of Caprine Arthritis Encefalitis (CAE)**
Symptomen: stramme voorpoten, dikke voorknieën, gewichtsverlies, abnormale stand achterpoten.
Deze ongeneeslijke aandoening van gewrichten en soms ook hersenen wordt door een virus veroorzaakt. Het virus wordt doorgegeven van moeder op jong via de biestmelk, maar ook tussen

dieren onderling o.a. via speeksel en via bloed. De eerste tekenen van de ziekte duiken ten vroegste een jaar na de besmetting op. De symptomen zijn subtiel, zoals wat verdikte gewrichten of verhardingen in de uier. Deze verergeren met de tijd en genezen niet. Sommige geiten ontwikkelen ook de hersenvorm die kan leiden tot een abnormale houding van de kop, rondcirkelen, blindheid en eventueel verlamming. Ook longproblemen kunnen ontstaan. Verscheidene maanden na het ontstaan van de eerste symptomen gaat het dier dood. Naast deze chronische vorm van CAE, kan er in zeldzame gevallen ook een acute encefalitis (hersenvorm) ontwikkelen. Bij deze vorm zijn het net wel de lammeren (1 tot 5 maand) die ziek worden en na een voortschrijdende verlamming, sterven.

- **Lammersterfte**

Symptoom: sterfte van jonge lammeren.

Dit kan een gevolg zijn van ziektes, maar zeker ook van een gebrekkige band tussen geit en lam. Zeker bij onervaren moeders is het belangrijk dat deze band goed kan worden gevormd. Daarom moeten ze de nodige tijd en rust krijgen na de geboorte. Tijdens de lammertijd is het belangrijk te zorgen voor voldoende beschutting om onderkoeling van pasgeboren lammeren te vermijden. Geiten in een goede conditie (niet te mager én niet te vet) zijn ook belangrijk voor een goede start. In onhygiënische stallen is de kans groot dat de lammeren besmet worden met een bacterie die in de mest voorkomt. Een propere en droge stal is daarom heel belangrijk tijdens lammertijd.

- **Uitstulpen van de vagina**

Symptomen: uitgestulpt geboortekanaal, in de laatste weken van de dracht.

Dit kan leiden tot o.a. ontstekingen, geboorteproblemen tot zelfs de dood van geit en lam. Consulteer een dierenarts als het zich voordoet. Als meerdere geiten getroffen worden in de kudde, zijn ze vermoedelijk té zwaar en dan pas je best het voeder aan en zorg je voor meer beweging. Dit kan ook komen doordat de dieren van een te hoge ruif moeten eten. Door steeds de voorkant op te heffen drukken de organen het geboortekanaal uit.

- **Inwendige parasieten - wormen**

Symptomen: soms geen, bij ernstige gevallen vermagering, diarree, slechte conditie, bloedarmoede.

Door elke 3 weken van weide te veranderen, doorbreek je de cyclus van parasieten. Laat een dierenarts de ontwormingen en het weidemanagement controleren.

- **Uitwendige parasieten**

Symptomen: stampen, schuren en bijten.

Er zijn meerdere parasieten die deze symptomen kunnen veroorzaken. De meest voorkomende uitwendige parasiet bij geiten zijn luizen. Daarnaast komen ook verschillende soorten schurftmijt voor. In alle gevallen ontstaat jeuk, huidirritatie en onrust. Het schuren en bijten kan wonden veroorzaken. Bij infectie moet het haar rond de wonde weggeschoren worden en de wonde uitgewassen worden. Bij erge wonden is een antibioticumbehandeling aangewezen. Er zijn middelen onder de vorm van pour-on of spray om de parasieten te voorkomen en bestrijden.

- **Leverbot**

Symptomen: stilvallende groei, minder eetlust, vochtophoping op de kop en sterfte.

Leverbotten zijn platwormen die in de lever van graasdieren leven waar ze een chronische ontsteking veroorzaken. Dieren worden besmet via cysten die vastzitten op het gras. Leverbot komt alleen voor op drassige weides of weiden met een poel omdat een waterslak hier tussengastheer is. Raadpleeg een dierenarts.

- **Zwangerschapsvergiftiging**

Symptomen: minder eten op het einde van de dracht, suf, prikkelgevoelig, veel liggen, afzonderen van de kudde.

Bij meerlingdrachten (>2 lammeren) vragen de bijna volgroeide lammeren heel veel energie van hun moeder. Soms is dit meer dan de geit kan eten en daarom moet ze haar eigen lichaamsvet afbreken. Eens de geit duidelijke symptomen ontwikkelt, is ze nog moeilijk te redden. Het is

dieren ziet, of merkt dat de verkoper zich niet aan de regels houdt, dan meldt je dit het beste bij de Dienst Dierenwelzijn [Meldpunt verwaarloosde en mishandelde dieren](#).

Als je al een kudde hebt en je wil een nieuwe geit toevoegen, hou deze dan 4 weken in quarantaine. Gebruik die periode om de klauwen van het nieuwe dier te verzorgen en te ontsmetten. Het is ook een goed moment om het nieuwe dier te ontwormen.

7 KOSTEN

De prijs van een geit hangt sterk af van het ras en de leeftijd van het dier. Reken op enkele tientallen tot meer dan 200 euro.

De grootste kosten zijn de weide met omheining en de stal. Een stal bouwen kost ongeveer 2000 euro en een weide van 0,5 ha huren kost ongeveer 800 euro per jaar. Voor het voeder moet je rekenen op 10 tot 30 euro per maand gedurende de wintermaanden of als je weinig gras hebt en moet bijvoederen met hooi. Een kleine baal hooi kost tussen de 3 en 5 euro.

Vaccinaties, ontworming en andere dierenartskosten bedragen minimum 75 euro per jaar en kunnen hoger oplopen. Het verplicht oormerken van lammeren kost enkele euro's per dier, en je kan dat aan een dierenarts vragen.

Postadres

Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn